

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської науково-практичної
інтернет - конференції

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-
ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА**



24-25 листопада 2021 рік
м. Херсон



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЗРОШЕННЯ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС ОСВІТИ
СПІЛКА ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ У ПЕРЕЯСЛАВІ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАХОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ
НОВОКАХОВСЬКИЙ ПРИЛАДОБУДІВНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**



ХДАЕУ



Українська Асоціація з
розвитку менеджменту та
бізнес-освіти



Федерація аудиторів,
бухгалтерів і фінансистів
АПК України



Кафедра обліку
і оподаткування

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет - конференції

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-
ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

24-25 листопада 2021 рік
м. Херсон

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Кирилов Юрій Євгенович - ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор;

Аверчев Олександр Володимирович - проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.с-г. н., професор;

Грановська Вікторія Григорівна - перший проректор, проректор з НПР Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор;

Мармуль Лариса Олександрівна - професор кафедри обліку і оподаткування Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор;

Жосан Ганна Володимирівна - помічник з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, к.е.н., доцент;

Ігнатенко Микола Миколайович - завідувач кафедри економіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький педагогічний університет імені Григорія Сковороди», д.е.н., професор;

Сарапіна Ольга Андріївна - завідувач кафедри обліку, аудиту і оподаткування Херсонського національного технічного університету, д.е.н., професор;

Плаксієнко Валерій Якович, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавський державний аграрний університет, д.е.н., професор;

Скрипник Світлана Валентинівна - в. о. зав. кафедрою обліку і оподаткування, Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., доцент;

Рунчева Наталія Вікторівна - проректор з наукової роботи Бердянського університету менеджменту і бізнесу, д.е.н., доцент кафедри економіки і фінансів;

Орехова Альвіна Іванівна - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету;

Шевчук Анжела Василівна - викладач-методист, голова циклової комісії обліково-економічних дисциплін Каховського державного агротехнічного коледжу;

Волковська Любов Олександрівна - голова циклової комісії дисциплін професійної підготовки галузі знань «Управління та оподаткування», викладач вищої категорії, викладач-методист Новокаховського приладобудівного фахового коледжу.

УДК 657:338.24(043)

О-17

Рекомендовано до друку

Вченою радою економічного факультету

Херсонського державного аграрно-економічного університету

(протокол №4 від 25.11.21 р.)

О-17 **Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес-процесами підприємства.** Збірник тез. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція. 24-25 листопада 2021 р. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. 434 с.

ISBN 978-617-7941-63-6 (електронне видання)

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення широкого колу проблем теорії і практики обліково-аналітичного забезпечення управління бізнес-процесами підприємства, вітчизняного та зарубіжного досвіду організації і розвитку аудиту, проблем та перспектив розвитку оподаткування діяльності підприємств, розвитку контролю та аналізу у системі антикризового управління підприємством, глобальних та регіональних проблем ведення бізнесу, сучасних інструментів реалізації практичного менеджменту та маркетингу, статистики та економіко-математичних методів і моделей в економіці

Для здобувачів вищої освіти, науковців та фахівців.

*Матеріали збірника подаються в авторській редакції
та друкуються мовою оригіналу*

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цитат та інших відомостей несуть автори публікацій. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Відповідальний за випуск – в.о. завідувачої кафедрою обліку і оподаткування д.е.н, доцент Скрипник С.В.

Технічний редактор: к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування Шепель І.В.

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
Херсонського державного аграрно-економічного університету заборонено!**

ISBN 978-617-7941-63-6 (електронне видання)

© Колектив авторів, 2021

© ХДАЕУ, 2021

© Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Тютюнник С.В. БАРТЕРНІ ОПЕРАЦІЇ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	138
Чабанюк О. М. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ В МЕДИЧНИХ УСТАНОВАХ.....	141
Черкасова Т.О., Скрипник С.В. МЕТОДИЧНІ СКЛАДОВІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ ЗА ОБ'ЄКТАМИ ОБЛІКУ	144
Черній Ю.В., Крюкова І.О. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ВИРОБНИЦТВО НАСІННЯ СОНЯШНИКУ	147
Шавурська О.В., Перішко Н.П. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ НА ОСНОВІ ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	150
Шан В.В., Дяченко О.П. ПРОБЛЕМНІ МОМЕНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	153
Шапоренко В.А., Протасов В.В. КАЛЬКУЛЯЦІЙНА КАРТКА.....	156
Шевчук А.В. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ.....	157
Шепель І.В., Лопушенко І. МОЖЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЛЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	160
Шестунов К.О., Крюкова І.О. ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ БІЗНЕС-СУБ'ЄКТІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ПРАКТИКИ	163
Юр'єва І.А. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	166
РОЗДІЛ 2. ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ І РОЗВИТКУ АУДИТУ	169
Волковська Л.О. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	169
Гаврилюк К.В., Мустаца І.В. ОЦІНКА РИНКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	173
Захарченко Т.С., Пристемський О.С. СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ	176
Олексенко А. К., Грибовська Ю. М. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АУДИТУ.....	178
Рилєєв С.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО АУДИТУ ЯК НАПРЯМУ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ.....	180
Рилєєв С.В., Мельниченко Г.В. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ КОМПАНІЇ: ОКРЕМІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ	182

Тютюнник С.В., к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава

БАРТЕРНІ ОПЕРАЦІЇ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності», товарообмінна (бартерна) операція у галузі зовнішньоекономічної діяльності - це один з видів експортно-імпортних операцій, оформлених бартерним договором або договором із змішаною формою оплати, яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена в натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом господарської діяльності, що передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами у будь-якому поєднанні, не опосередкований рухом коштів у готівковій або безготівковій формі [1]. Під міжнародним бартером розуміють операцію, яка включає експорт та імпорт товарів без проведення грошової оплати та залучення банківських установ до розрахунків.

Під час укладання бартерного договору потрібно чітко визначити номенклатуру зустрічних поставок, а також збалансувати за вартістю експортну частину угоди з імпортною. Особливістю бартерного договору є визначення сторін, так як кожна із них одночасно виступає і продавцем і покупцем, тому в договорі зазначається тільки назва підприємств (фірм). У бартерному договорі вказують загальну суму вартості товарів, які експортуються відповідно до договору та загальну суму вартості товарів, що імпортуються, виражену в іноземній валюті, яка включена у першу групу Класифікатора іноземних валют. Вартісна оцінка товарів за бартерним договором забезпечує дотримання умов еквівалентності обміну а також необхідна для проведення митних процедур, розрахунку страхових сум, претензій чи санкцій. Відповідно до законодавства України всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають право на здійснення товарообмінних (бартерних) операцій, але при цьому потрібно враховувати, що в Україні заборонено проведення товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності з товарами (роботами, послугами), перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Законом України № 351-XIV (ст. 2) визначено строки проведення товарообмінних (бартерних операцій). Зокрема, товари, що імпортуються за бартерним договором, підлягають ввезенню на митну територію України у строки, зазначені в такому договорі, але не пізніше 180 календарних днів з дати митного оформлення (дати оформлення митної декларації на експорт) товарів, що фактично експортовані за бартерним договором, а в разі експорту за бартерним договором робіт і послуг - з дати підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг [1]. За дату ввезення товарів за бартерним договором на митну територію України беруть дату їх митного оформлення (дата оформлення митної декларації на імпорт), а у випадку імпорту за бартерним договором робіт або послуг - дата підписання акту чи іншого документа, який підтверджує виконання робіт, надання послуг.

У разі порушення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України строків

ввезення товарів (виконання робіт, надання послуг), що імпортуються за бартерним договором передбачено стягнення пені за кожний день прострочення у розмірі 0,3% вартості неоплачених товарів (робіт, послуг), що імпортуються за бартерним договором. Загальний розмір нарахованої пені не може перевищувати розміру заборгованості. У випадку виникнення заборгованості через форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили), строки зупиняються і пеня за їх порушення упродовж дії цих обставин не стягується. Настання та закінчення дії обставин непереборної сили повинно бути підтверджено довідкою офіційного органу, уповноваженого державою, де такі обставини мали місце. Обставини форс-мажору підтверджуються в установленому законом порядку. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності України, які здійснили експорт або імпорт робіт, послуг за бартерним договором, повинні упродовж п'яти робочих днів з дня підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт чи надання послуг, повідомити митні органи (якщо імпортуються або експортуються за таким договором товари) або податкові органи (якщо імпортуються або експортуються за таким договором роботи чи послуги) про факт здійснення експорту товарів (робіт, послуг).

Для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України бартерну зовнішньоекономічну операцію можна умовно розділити на дві складові (експорт та імпорт), кожна з яких матиме свої податкові наслідки. Податкові наслідки бартерної операції у сфері зовнішньоекономічної діяльності в ПДВ- обліку платників податків розглядають в розрізі імпоротної і експортної частини такої операції. Ввезення товарів на митну територію України згідно ПКУ є об'єктом оподаткування ПДВ за ставкою 20%. Для нарахування ввізного ПДВ базу оподаткування в іноземній валюті перераховують у гривні за офіційним курсом НБУ на дату подання митної декларації для митного оформлення. Крім необхідності нарахування податкових зобов'язань з ПДВ, імпорт товарів передбачає виникнення у підприємства-імпортера права на податковий кредит з ПДВ. Вивезення товарів за межі митної території України є об'єктом оподаткування ПДВ. При цьому ставка оподаткування при експорті становить 0% бази оподаткування. Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій полягають в наступному:

1. Бартерна заборгованість відноситься до немонетарних статей, оскільки за бартерними контрактами очікується надходження (переказ) не грошей, а товарів (робіт, послуг). Отже, така заборгованість підпадає під загальні правила обліку немонетарних статей і, згідно з НП(С)БО 21, перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів не підлягає.

2. Доходи, одержані від здійснення бартерних операцій, і вартість товарів (робіт, послуг), одержаних внаслідок здійснення бартерних операцій, визначаються шляхом перерахунку вартості товарів (робіт, послуг), визначеної в іноземній валюті, із застосуванням валютного курсу на дату здійснення першого з подій: або відвантаження нерезиденту товарів (надання робіт, послуг); або отримання від нерезидента товарів (робіт, послуг).

3. Відсутні грошові розрахунки з іноземними партнерами.

4. Кредиторська заборгованість нерезиденту за імпортовані товари повинна дорівнювати контрактній вартості відвантаженої на експорт продукції.

5. Вартість одержаної продукції і дохід визначаються, виходячи із справедливої вартості.

6. Облік розрахунків з іноземним партнером здійснюється на двох субрахунках: 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» та 362 «Розрахунки з іноземними покупцями».

Під час бартерної операції обмін може бути здійснений як подібними (однаковими за призначенням і справедливої вартості), так і неподібними активами. При цьому відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід» при обміні подібними активами дохід не визнається. Первинна вартість активів, одержаних в обмін на подібний актив, рівна балансовій вартості переданого активу. У разі, якщо балансова вартість переданого активу перевищує його справедливу вартість, то первинною вартістю одержаного активу є справедлива вартість переданого об'єкта з віднесенням різниці до витрат звітного періоду. При обміні неподібними активами дохід визнається за справедливою вартістю активів, робіт, послуг, одержаних підприємством, зменшеним або збільшеним на суму переданих або одержаних грошових коштів і їх еквівалентів. Типові бухгалтерські проведення наведено у табл. 1

Таблиця 1

Типові бухгалтерські проведення щодо відображення бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності

Зміст господарської операції	Дебет рахунку	Кредит рахунку
Експортна частина бартерної операції (відвантаження товарів нерезиденту)		
Сплачено на митниці вивізне мито	377	311
Відвантажено на експорт товари	362	702
Списано собівартість відвантажених товарів	902	28
Списано суму вивізного мита	93	377
Імпортна частина бартерної операції (ввезення товарів від нерезидента)		
Сплата ввізного мита	377	311
Сплата ПДВ	377	311
Оприбуткування імпортованих товарів	28	632
Включену в первинну вартість товарів ввізне мито	28	377
Включення сплаченого ПДВ до податкового кредиту	641	377
Залік взаємних вимог у межах бартерного договору	632	362

Таким чином, бартерна операція відноситься до одного із видів експортно-імпортованих операцій, які оформляються єдиним бартерним договором та передбачають еквівалентний обмін товарами без проведення грошових розрахунків.

Список використаних джерел

1. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України від 23.12.1998 р. № 351-XIV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14#Text>